

*Доценко В. В.,
Мех Л. М.,
к. е. н., доцент
Національний університет
«Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка*

НАВЧАННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Однією із 10 ключових компетентностей Нової української школи визначено ініціативність і підприємливість – уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Вміння раціонально вести себе як споживач, ефективно використовувати індивідуальні заощадження, приймати доцільні рішення у сфері зайнятості, фінансів тощо [1]. Значний потенціал для формування в учнів фінансової грамотності має шкільний курс математики, про що свідчать теоретичні дослідження науковців і практичні розробки вчителів.

Згідно з пояснювальною запискою з математики щодо наскрізних ліній та їх застосування зазначається, що наскрізна лінія «Підприємливість та фінансова грамотність» націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо) [2].

Виховання підприємливості передбачає не тільки формування ділових якостей, таких як ощадливість, розважливість, здатність до генерування нових ідей та втілення їх в життя, мотиваційна готовність діяти в ситуації невизначеності і ризику, контроль ситуації і вибудова ефективної комунікації в діловому спілкуванні, а й накопичення знань, що стосуються власності, реалізації нових економічних ідей, окремих проблем у повсякденному, чи професійному житті [3].

Фінансова грамотність – це вміння застосовувати фінансові знання та використовувати здобуті фінансові навички, щоб отримувати максимальну користь від управління власними фінансами. Зрозуміти ключові фінансові поняття і використовувати їх для прийняття рішень про доходи, витрати і заощадження, для вибору відповідних фінансових інструментів, планування бюджету, нагромадження коштів на майбутні цілі тощо допомагає фінансова грамотність. Для її розвитку бажано пропонувати задачі, що стосуються фінансових операцій, вартості товарів, благодійності, податків тощо [4]. Для учнів цікавими будуть задачі про розподіл фінансів у родині, про ринок цінних паперів, податки та їх розподіл, нарахування пенсій, про банківські послуги, страхування та ризику тощо. Такі задачі можна пропонувати також під час повторення навчального матеріалу за основну школу (відсотки, прогресії тощо) [3].

Формувати фінансову грамотність учнів можна не лише в процесі розв'язування задач, а й під час вивчення нового навчального матеріалу. Цікавими і корисними для учнів є позакласні заходи фінансової спрямованості.

Список використаних джерел

1. Програма з математики для 5-9 класів (2017 рік, оновлена). URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/>
2. Васильєва Д., Василюк Н. Розвиток фінансової грамотності учнів на уроках математики. URL: https://mathaxiology.files.wordpress.com/2017/11/d0bcd0b0d182d0b5d0bcd0b0d182d0b8d0bad0b0-e284966_2017-c-2-7-1.pdf
3. Фесенко Г.А. Підготовка майбутніх учителів математики до підвищення фінансової грамотності школярів у контексті вимог освітнього стандарту нової української школи / Г.А.Фесенко // Наукові записки .Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти .Вип.12.Ч.1. Кропивницький, РВВ ЦДПУ ім..В.Винниченка, 2017. С43-48.
4. Заключний звіт про науково-дослідну роботу «Науково-методичне забезпечення компетентісно орієнтованого навчання математики в старшій школі на профільному рівні» (2015–2017 рр.). URL: http://rozumniki.biz/upload/research_works/Files/11_Burda.PDF